

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 469 י"ד ערש"ק פר' מקץ (ספרי, תוספתא) כ"ה כסלו תשע"ד

פנינים יקרים

בפסוק ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחוהו ויהי מקץ שנתיים ימים וגו' (מ', כ"ג) נתבאר במדרש אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו זה יוסף, ולא פנה אל רהבים ע"י שאמר לשר המשקים כי אם זכרתי והזכרתי נוסף לו ב' שנים, והוא תמוה דא"כ סיפא סתרי לרישא, אלא לפי שהיה יוסף מתנהג למעלה מן הטבע לבטוח בה' ולא באדם א"כ מן הראוי שלא יפנה אל רהבים והוא כשאמר וזכרתי והזכרתי הרי פנה אל הטבע לכך נענש ב' שנים שנסאר קרח מכאן ומכאן. ובזה יובן ולא זכר שר המשקים את יוסף על פי הטבע וישכחוהו גם למעלה מן הטבע...

ויהי מקץ שנתיים ימים וגו' (מ"א, א') איתא במדרש אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו זה יוסף. הבוטח בה' אף אם הוא לא נענה מיד אינו מאבד בטחונו וחוזר ומבקש כמ"ש (תהלים כ"ז) קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'. משא"כ כאשר שם מבטחו באדם כשמתאכזב לא יפנה אליו שוב.

אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמודך (מ"א, ל"ט) פרעה אמר ליוסף שכל זה שהקב"ה עושה בחלומות ופתרונו הם עבורך כדי שתעלה לגדולה דהרי אלקים הודיע לך זאת. (ידיו אמונה)

וישתחוּ לו... ויכירם ויתנכר אליהם (מ"ב, ו-י) התורה מספרת שבחו של יוסף הצדיק, שכן אדם אחר היה שמח לנצל הזדמנות זו לשם נקמה למען ירגיש השונא את מפלתו וכניעתו ואילו יוסף עשה את ההיפך מזה, כי דוקא בשעה שהשתחוּ לו העלים מהם את זהותו האמיתי ויתנכר להם, אף כי הכירם, כדי למנוע מהם את הצער והחרפה של המנוצחים.

אלקיהם ואלקי אביכם נתן לכם מטמון... ויוצא אליהם את שמעון (מ"ג, כ"ג) השי"ת יגלה לכם את מטמוניות התורה את הסודות הגנוזים בה - ויוצא אליהם את שמעון - והתגלות זו תבוא ע"י רבי שמעון בר יוחאי העתיד לירד לעולם לגלות את סודות התורה בזהר הקדוש.

ויגש אליו יהודה וגו' (מ"ד, י"ח) השכינה הנקראת יהודה יגש אל הצדיק הנקרא יוסף לפייסו שיהיו כל מעשיו הטובים רק לייחד שם קב"ה שיהיה ב"י אדוני וכו' וכשיתבודד יכוין ברמיזותיו למעלה וכו'.

(תולדות יעקב יוסף)

בי אדוני (מ"ד, י"ח) פירוש שהיה מתפאר עצמו שהשם אד-ני מתנהג על פיו שכן דרך הצדיק שהוא תמיד בהכנעה גדולה, אבל כשרוצה לפעול איזה דבר או לבטל איזה גזירה אזי מתלבש עצמו בהתפארת שהוא צדיק...

שמני אלקים לאדון לכל מצרים (מ"ח, ט') פירושו בדרך דרוש: שם אני את השי"ת לאדון על מצרים, על ידי הנהגתי מתפרסם שם האלקים שהוא אדון העולם.

נושאים מטוב מצרים (מ"ח, כ"ג) רש"י: שלח לו יין ישן שדעת זקנים נוחה ממנו, מדויק ברש"י דעת זקנים נוחה הימנו, כי ידוע שיין ישן ככל שמתיישן הולך ומשתבח יותר ויותר, אך התנאי שמהתחלתו יהיה יין טוב מצד עצמו אבל אם מלכתחילה היה יין דל ומימי הרי ככל שמתיישן הריהו הולך ומחמיץ יותר ויותר, לפי"ז מובן הקשר של היין הישן לדעת הזקנים.

והארץ היתה תורה ובהו וחושך על פני תהום (בראשית א, ב) איתא בב"ר (ב"ד, ד') חושך זו מלכות יוון, ולמה? כי מנסה להבין בשכלו כל דבר משא"כ תורת ישראל נר מצוה ותורה אור ומודרכים אנו לקבל בתמימות את אשר הורנו מורנו...

על הנסים וכו' ועל המלחמות וכו' תמוה הדבר מדוע מודים אנו על המלחמות, מתאים היה יותר להודות על הנצחונות, וכי אוהבי מלחמות אנחנו? אמנם להודות על הנצחונות מוקדם מדאי, מלחמת יון מלחמת הקדושה בסומאה עוד לא הסתיימה, בינתיים אנו מודים להקב"ה על עצם הדבר שאנו נלחמים, על שבכל המצבים הקשים ביותר יהודים אינם נכנעים אלא נלחמים בעוז על יהדותם. (הרב מפונבז' צ"ל)

אסר ע"י ר' ש. כץ - תולס אאעלית

469
1

לכבוד.....

קבלתי את מכתבך, ורק עכשיו התפנית להשיב עליו. מדי יום, אני עסוק בהמוני אנשים שמשאירים אותי בלי כח בסופו של יום מכדי להפנות את תשומת לבי להתכתבות מחו"ל.

ניכר ממכתבך הארוך, המבוכה והחיפוש הנואש למצוא איוו משמעות למהומה הרוחנית שלך. לכן אתה לא מסוגל לחזק את עצמך מול ההסתערות של המחשבות האינסופיות המתקפצים אותך בעקביות, בלי לאפשר לך למצוא קרן אור של הבנה אמיתית של מצבך בו אתה נמצא. לפיכך אתה לא מצליח להגיע לאושרך האמיתי שאתה מסוגל להשיג.

כאשר אדם עובר את המטלות היומיומיות שלו בלי ששום דבר יטריד אותו, מוכתר בהצלחה בכל התחייבויותיו, הוא אף פעם לא יחפש את בוראו, שלא לדבר על להשקיע מאמץ כדי לעבוד אותו. הוא מתענג מהכבוד של הישגיו וחי בגאווה על חכמתו תוך התבטאות שהקב"ה עזר לו. זוהי הסיבה שבורא העולם אשר משתוקק להתפרסם על ידי האדם שהוא העניק לו בחירה חופשית, מביא לאדם כאבים רוחניים ומקרים מכאיבים והתמוטטות, לא כדי לשבור אותו, אלא על מנת להזכיר לאדם את יסודו האמיתי, שהוא לא המקור לחוכמתו והישגיו הכבידים - שהוא אינו אלא צינור שדרכו בחר הבורא להזרים את חוכמתו וכוחו, שהוא תלוי על רחמיו בכל תחומי חיו.

יסוד "האין" של האדם והסכנה התמידית בו הוא נמצא, לשכוח את מהותו, ניכר מאירועי חיו של דוד המלך. כאשר דוד המלך הגיע לרמה גבוהה של קדושה, הוא סבר במחשבתו שכבר הפך את מידת האהבה לאהבת ה'. הוא התפלל לה' ואמר "בחנני ונסני" (תהילים כו ב). ובתשובה לתפילתו הרגיו ה' את הדוב בדמות בת שבע כדי שדוד המלך יכיר את מציאותו. הדרך היחידה שיכל להתחזק היה ע"י הכרת האמת של טבעו שהביא אותו לנפילתו הנוכחית, ולכן הוא נלחם בעו לא לתת לשטן להסיח את דעתו מהאמת, לא באמצעות עצבות, הצדקה עצמית, אשמה או רחמים עצמיים. הוא פנה אל בוראו לרחם עליו ולהציל אותו מהסכנה של טבעו ודמיונו שמבקש לעקרו מהאמת שלו. הוא אור כל כוחותיו להתעלם מהבושה הגדולה שהרגיש מנפילתו, והכריז "חטאתי לה". בזכות זה קיבל אותו פעם נוספת כבן החביב ביותר, יותר מלפני המעשה עם בת שבע.

מאירועים האלה של דוד המלך, אנו למדים כי האדם תמיד בסכנה לשכוח מקור האמיתי שלו, כי יסודו הוא "אין" וכאשר האדם שוכח את מהותו הוא נופל. אבל הנפילה לא נועדה לשבור את האדם, אלא כדי להזכיר לו את חולשתו ואת שפלתו על מנת שילמד מכך שפעולתו וחוכמתו אינם שלו ושהוא תלוי ברחמיו של בוראו בכל תחומי חיו. כך יכול האדם למצוא ולחיות עם בוראו.

כאשר תחזק את עצמך בדרך זו כדי לעשות את הקרב עם המחשבות של רחמים עצמיים ותסרב לקבל את ההנאה האכזרית של העצב אשר שניהם הן האויבים הגדולים ביותר שלך ומביאים אותך רחוק מבוראך, ואתה לא תקשיב למחשבותיך שמציירות לך תמונה חשוכה של עתידך, ותחליט להישאר תמיד שמח, לא משנה כמה אפל זה נראה לך, אז יפתחו את השערים של האורות הגדולים ביותר שהם לכודים בליבך, שהקב"ה שומר לצדיקים. ותרכוש את הבהירות של האויב האמיתי שיש בתוכך וזה יוביל אותך לעשות את הקרב איתו ולא לתת לשטן את תמיכתך המלאה כמו שאתה עושה כעת. תוכל גם למצוא את הזיווג במהירות בלי שום דעות קדומות של מי הוא ומה שהוא חייב להיות. כי השם יביא אותו אליך. הנתיב שלך בחיים יאיר לך, ואתה תהיה מקור אור גדול לאחרים שתוכל לעזור להם.

תקוותי שהבנת את המילים ותיתן להם להיכנס ללבך. תפילתי שתזכה להיכנס למאבק הזה נגד המחשבות של חוסר תקווה ועצב ורחמים עצמיים כי רק באמצעות השמחה, אפשר למצוא את ה' ולהיכנס בדרך האמונה. ואז יהיה לך את הסיוע של הצדיקים הגדולים כמו רבי עקיבא, דוד המלך ורבי שמעון בר יוחאי, שההקרה עצמית שלהם לבוראם סלל עבורנו נתיב שעלינו ללכת בקרבות הקשים שלנו נגד השטן ולמצוא ולחיות עם בוראנו, כפי שעשו.

חז"ל אומרים לנו כי יוסף הצדיק נכנס לחדר כדי להיות עם אשת פוטיפר. אבל כשראה דמות דיוקנו של אביו, התקרב לרגע מאש הניסיון וניצל את הרגע כדי לברוח. כך, התגלה אליו ה' בדמות דיוקנו של אביו. יוסף הכיר את בוראו באמצעות סיבה זו של תמונת אביו שהפחיד אותו והאיץ בו לברוח. מזה אנו רואים שאדם לא יכול לחזק את עצמו נגד טבעו בלי סיבה מהבורא, כגון פחד, בושה וכו' ע"כ נקרא יוסף צדיק, משום שהוא הבין כי ללא דמותו של אביו, הוא לא יכול להחזיק מעמד כנגד הניסיון של פוטיפר.

גם הנפילות שלך אמורים ללמדך להכיר את החולשות שלך ואז תפנה לבוראך לרחם עליך.

אבל שלא כמו דוד המלך שלחם בכל כוחו להכיר תמיד את טבעו, ואת נפילתו והוא לא אפשר לשטן להביא אותו לעצב או רחמים עצמיים, וגם לא לכסות את הטבע החלש שלו בכל דרך אחרת - ואילו אתה חולשתך ונפילותיך הביאו אותך לעצב ורחמים עצמיים.

ניתן למצוא את הבורא רק משפל וחוסר האונים של האדם. שכן, כאשר הוא רואה את האויב הגדול כנגדו הוא חסר אונים, ועצם העובדה שהוא ממשיך את חייו בחושך כזה מוכיח לו כי קיים בו משהו שנותן לו כוח להמשיך הלאה. כך הצדיקים מצאו את בוראם וחיו עמו פנים אל פנים ע"י הסיבות שהוא שלח להם, כדי למנוע מהם ליפול.

המשך פציצים יקרבים

בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורגנה... ידועה שאלת הבית יוסף למה עושים חנוכה שמונה ימים הרי גם השמן לא היה אלא שבעה ימים שכן היה שמן ליום אחד גם ללא הנס, ומתרחים עוד תירוץ בדרך דרש, היוונים רצו להוציא מלב ישראל את האמונה שהקב"ה מנהיג את העולם בהשגחתו וניסו להחדיר לליבם שהכל מתנהג בדרך הטבע, כיון שראו את נס פך השמן שלא בדרך הטבע הבינו כולם שהכל מהשגחתו יתברך, ואפילו כשהעולם מתנהג בדרך הטבע גם אז הכל מיד ה' ומהשגחתו, לכן אנו אומרים בפיוט לחנוכה בני בינה ימי שמונה קבעו וכו'. כלומר מתוך שהיו בני בינה הבינו דבר מתוך דבר מתוך הנס של מציאת פך השמן הבינו שהשמן הרגיל הדולק בדרך הטבע גם הוא נס. (קובץ ימי החנוכה) זמן הדלקת נר חנוכה עד שתכלה רגל מן השוק (שבת כא) היינו שהאדם כרוך אחרי החומר והתאוה כמאה"כ (במדבר טו) אשר אתם זונים אחריהם. וההרגל נעשה טבע, ולזה במצוה זו נר חנוכה עשה לנו הקב"ה גם והאיר חשכנו והצילנו מלכת אחרי הטבע, ולזה צריך לקיים המצוה ולקבל על עצמנו שתכלה רגלו הרגילות שלו מן השוק היינו מן ההשתוקקות החומרית והתאוה. זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו (במדבר י) זאת היינו בחינת תורה שבעל פה שנקרא זאת. חנוכת המזבח היינו שנתחנך לעבודה, ביום 'המשח' [אותיות שמחה] היינו עם בחינת הנקרא שמחה, כמ"ש בזה"ק בצאתו מהגלות נקרא שמחה, ומזבח נקרא מה שמכפר. ואמר הכתוב כי בחינת זאת הוא חנוכת שנתחנך לכפר על בני ישראל תמיד ביום המשח אותו היינו בצאת מהגלות בשמחה. וגם עתה כשעושין מצוה הוא בשמחה ונתחבר עם בחינת זאת. קבעום ועשאו יו"ט בהלל והודאה, כתבנו במקום אחר כי ע"י הלל והודאה עשאו הימים הטובים הלל, וביאור הענין. דכתיב נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קושט וכו'. פי' הקב"ה עושה נסים לבני כדי להגביה אותם להוציאם מהטבע, וצריך להיות שע"י הנס שהקב"ה משנה הטבע עבורנו כן צריך האדם לעורר נפשו לצאת מהטבע וזהו להתנוסס. ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד, רמז ליראה עילאה, ע"י הראיה בהם כמ"ש וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. פירוש על ידך יגיע להם היראה כי הראיה בצדיקים הקדושים הללו מועלת ליראת שמים.

אי"ה נוסעים למירון ב'זאת חנוכה'

יום חמישי ב' טבת תשע"ד יוצאים בשעה 11.00 מרח' החשמונאים

ההרשמה מראש אצל משפחת גולדשטיין רח' יהודה המכבי 4

שהשמחה במעונם

הר"ר משה תופיק ומשפ' לנישואי הנכדה
הר"ר יעקב קרליץ ומשפ' לנישואי הנכדה
הר"ר נחמן שניצר ומשפ' לנישואי הבת

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדיני 3
02 - 5829688 ☎
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

